

ข่าวจากเวทีเจรจาการค้าโลก

จัดทำโดย คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก

ฉบับที่ 3/2557 วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2557

WTO พร้อมเดินหน้าเจรจาต่อ สมาชิกย้ำเจรจาด้านเกษตรเป็นเรื่องสำคัญ

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2557 สมาชิก WTO ได้เริ่มติดเครื่องเดินหน้าจัดทำแผนงานการเจรจาต่อ โดยในการประชุม คณะกรรมการเกษตรสมัยพิเศษ (Special Session of the Agriculture Committee) ของ WTO สมาชิกแสดงความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการเจรจา ซึ่งคาดว่าจะทวีความเข้มข้นตั้งแต่ช่วงต้นปีไปจนถึงกลางปีหน้า โดยมีกำหนดจะต้องจัดทำแผนงานเจรจา (work program) ภายในสิ้นเดือนกรกฎาคม 2558 เพื่อสรุปผลการเจรจาในการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ 10 ในช่วงปลายปี สมาชิกคาดหวังให้มีแผนงานเจรจาที่เปิดเสรีการค้าเกษตร ส่งเสริมการใช้กฎเกณฑ์การค้าที่เป็นธรรม ซึ่งไทยในฐานะประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรรายสำคัญจะได้รับผลประโยชน์จากการเจรจານี้

การเจรจารอบโดฮาที่เริ่มเจรจามาตั้งแต่ 2545 มีความแตกต่างจากรอบอุรุกวัยปี 2538 ซึ่งในครั้งนั้น ประเทศพัฒนาแล้วมีบทบาทสูงในการเจรจา ทำให้ได้ความตกลงเกษตรที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว แต่ในการเจรจารอบโดฮา บทบาทของประเทศกำลังพัฒนาทวีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับในระบบการค้าโลก อาทิ อินเดีย จีน อินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม การเจรจารอบโดฮาซึ่งดำเนินมากกว่า 10 ปีก็ยังไม่สามารถสรุปผลได้ ล่าสุด เมื่อปี 2554 WTO เคยเกือบสามารถสรุปการเจรจา แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ โดยในเรื่องเกษตรมีเอกสารร่างผลการเจรจาข้อตกลงในการลดภาษีและข้อยกเว้นของการไม่ต้องลดภาษี การอุดหนุนภายใน และการอุดหนุนส่งออก เรียบกันสั้นๆ ว่า Rev.4 ซึ่งเอกสารดังกล่าวก็ยังใช้อ้างอิงจนถึงปัจจุบัน

ท่าทีของสมาชิกแบ่งออกเป็นสองฝ่ายสำคัญ ระหว่างกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นผู้นำเข้าสินค้าอาหารหรือกลุ่ม G33 กับกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตร ซึ่งกลุ่ม G33 มีอินเดีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์เป็นแกนนำต้องการจำกัดการเปิดตลาดสินค้าเกษตรและยืนยันว่า การเจรจาจะต้องใช้เอกสาร Rev.4 ซึ่งร่างขึ้นตั้งแต่ปี 2551 เป็นพื้นฐานการเจรจา โดยเหลือประเด็นเจรจา อาทิ การยกเว้นไม่เปิดตลาดสินค้าพิเศษบางประเภท การอนุญาตให้สมาชิกสามารถขึ้นภาษีได้หากมีสินค้านำเข้ามีปริมาณสูงกว่าที่กำหนดหรือราคานำเข้าต่ำกว่าที่กำหนด นอกจากนี้ กลุ่มประเทศเหล่านี้ยังมีความพยายามผลักดันให้มาตรการการสำรองสินค้าที่อาหารหลักที่รัฐรับซื้อต่ำกว่าราคาตลาดซึ่งเป็นการบิดเบือนตลาด ให้เข้าข่ายได้รับการยกเว้นภายใต้ความตกลงเกษตรและสามารถทำได้โดยไม่มีข้อจำกัด ในขณะที่กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและประเทศผู้ส่งออกอื่นๆ เห็นว่า ควรพิจารณาสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและเจรจาด้านเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มนี้เห็นว่าประเทศกำลังพัฒนาขนาดใหญ่ เช่น อินเดีย จีน อินโดนีเซีย มีบทบาทเพิ่มขึ้นในการค้าปัจจุบัน จึงควรต้องการเปิดเสรีสินค้าเกษตรของประเทศเหล่านี้ในระดับที่ใกล้เคียงกับประเทศพัฒนาแล้ว

ในปี 2558 ไทยในฐานะประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรจะเข้าร่วมการเจรจาในฐานะผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ จะพยายามผลักดันให้มีการเปิดตลาดสินค้าเกษตรของไทยทั้งในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาขนาดใหญ่อื่นๆ นอกจากเรื่องการเปิดตลาด ไทยจะได้รับผลประโยชน์หากมีกฎเกณฑ์ด้านการอุดหนุนภายในที่รัดกุมและมีการยกเลิกการอุดหนุนส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจะส่งผลให้ไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงในการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรมีโอกาสขยายตลาดในประเทศอื่นอย่างเสรีและเป็นธรรม